

Wniesienie przedsiębiorstwa jako aportu do spółki z o.o.**Barbara Kaczała, [prawnik Wrocław](#), Rödl & Partner****Zbyciem przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 554 k.c. jest także wniesienie go jako aportu do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.**

Konstrukcja z art. 554 kodeksu cywilnego zakłada, że przystąpienie nabywcy do długu następuje wówczas, gdy nabycie przedsiębiorstwa nie pociąga za sobą przejęcia długów w trybie art. 519 k.c. W stosunku zobowiązaniowym, łączącym zbywcę przedsiębiorstwa z osobą trzecią, pojawia się drugi dłużnik (nabywca). Pierwszy z dłużników (zbywca przedsiębiorstwa) odpowiada przy tym w sposób nieograniczony, natomiast drugi z dłużników (nabywca przedsiębiorstwa) – do wysokości wartości nabytego przedsiębiorstwa (lub gospodarstwa rolnego). Zbyciem przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 554 k.c. jest także wniesienie go jako aportu do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Tak uznał Sąd Najwyższy w wyroku z 15 listopada 2017 r., sygn. akt II CSK 55/17.

Powodowa spółka wniosła o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kwoty 352 906,07 zł wraz z ustawowymi odsetkami. W stanie faktycznym sprawy w dniu 27 kwietnia 2012 r. powódka udzieliła poręczenia na zabezpieczenie spłaty wierzytelności wynikającej z umowy kredytu, zawartej między bankiem a spółką jawną, przekształconą następnie w spółkę „Zakłady D” sp. z o.o. W dniu 12 lutego 2013 r. bank wypowiedział umowę kredytu i wyznaczył kredytobiorcy termin zapłaty. Z uwagi na to, że wymagana kwota nie została zapłacona, wezwał wszystkich współporęczycieli (w tym powodową spółkę) do zapłaty wymagalnych wierzytelności wynikających z umowy kredytu. 14 marca 2013 r. powódka dokonała spłaty wierzytelności banku, będąc odpowiedzialną osobiście na mocy umowy poręczenia.

W dniu 13 października 2009 r. pomiędzy Z. P., spółką „Zakłady D” sp. z o.o. oraz współnikami tej spółki zostało zawarte porozumienie, na podstawie którego strony wyraziły zgodę na ustanowienie nowych zabezpieczeń kredytów zaciągniętych przez tę spółkę w przypadku, gdy bank kredytu wystąpi z takim żądaniem.

Po śmierci Z. P., będącego współnikiem spółki „Zakłady D” sp. z o.o. w dniu 24 stycznia 2011 r., spadek nabyły po nim żona i córka.

Uchwałą zgromadzenia współników spółki „Zakłady D” sp. z o.o. z dnia 31 marca 2012 r. podjęto decyzję o zbyciu ułamkowej części w każdym z udziałów przez ich wniesienie tytułem aportu do nowo powstałej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (powódki). W dniu 2 kwietnia 2012 r. została zawiązana powodowa spółka.

Po śmierci współnika Z. P. udziałowcy „Zakładów D” sp. z o.o. zawierali z bankiem kolejne umowy poręczenia w miejsce dotychczasowych, które wygasaly. W umowach tych zastrzeżono dodatkowo, że obowiązują one do momentu wniesienia do nowo utworzonej przez spadkobierców i zapisobierców spółki prawa handlowego masy spadkowej po zmarłym współniku, związanej z dotychczasowym jego przedsiębiorstwem i pod warunkiem, że spółka ta poręczy za zobowiązania tych osób, a bank zaakceptuje tę spółkę jako poręczyciela.

W sprawie został wydany nakaz zapłaty, który w wyniku wniesionych zarzutów został utrzymany w mocy. Na skutek wniesionej przez pozwanego apelacji sąd II instancji zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchylił nakaz zapłaty co do kwoty 1 920,64 zł wraz z odsetkami ustawowymi i w tej części postępowanie umorzył, natomiast w pozostałym zakresie apelację oddalił uznając, że zaskarżony wyrok co do zasady odpowiada prawu. Na skutek skargi kasacyjnej pozwanego Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok w pkt 2 i 3 i przekazał w tym zakresie sądowi II instancji do ponownego rozpoznania.

KOMENTARZ EKSPERTA

Barbara Kaczała, prawnik we wrocławskim biurze Rödl & Partner

Wskazując na konstrukcję odpowiedzialności z art. 554 k.c. Sąd Najwyższy potwierdził zasadę, zgodnie z którą nabywca odpowiada solidarnie ze zbywcą za zobowiązania związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa (wyrok Sądu Najwyższego z 23 marca 2007 r., sygn. akt V CSK 518/06 oraz z 13 grudnia 2012 r., sygn. akt V CZ 61/12).

Wskazany przepis ustanawia zatem solidarną odpowiedzialność zbywcy i nabywcy przedsiębiorstwa, przy czym odpowiedzialność nabywcy ma charakter ograniczony. Co prawda odpowiada on całym swoim majątkiem, jednak jedynie do wartości nabytego przedsiębiorstwa i o ile wiedział lub powinien był wiedzieć o takich zobowiązaniach przy zachowaniu należytej staranności. Przy czym zastosowanie znajdzie tu podwyższony miernik staranności, wynikający z zawodowego charakteru działalności. Redakcja art. 554 k.c. zakłada, że ciężar dowodu braku wiedzy o zobowiązaniach, pomimo zachowania należytej staranności, leży po stronie nabywcy przedsiębiorstwa.

Natomiast zbywca odpowiada za wszystkie długi całym swoim majątkiem – bez ograniczeń. W stanie faktycznym sprawy przedsiębiorstwo spadkodawcy zostało wniesione przez spadkobierców i zapisobierców jako aport do nowo tworzonej powodowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Jak słusznie zauważył Sąd Najwyższy, w chwili wnoszenia aportu przez następców prawnych zmarłego, spółka dopiero tworzyła się, a zatem wymaganie dotyczące wiedzy nabywcy o zobowiązaniu nie wchodziło w rachubę. Warto w tym kontekście również zauważyć, że za zbycie przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 554 k.c. uznaje się także wniesienie go jako aportu do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Często podkreśla się, że konstrukcja przewidziana w art. 554 k.c. to tzw. solidarność typu gwarancyjnego, ponieważ z uwagi na wprowadzenie dodatkowego dłużnika w postaci nabywcy zwiększa się możliwość zaspokojenia wierzyciela.

Charakter odpowiedzialności nabywcy przedsiębiorstwa pozwala ponadto na stwierdzenie, że jest to konstrukcja przystąpienia do długu. Po stronie nabywcy nie powstaje nowy dług wobec wierzyciela zbywcy przedsiębiorstwa, charakter długu, który go obciąża nie ulega więc zmianie (również wyrok Sądu Najwyższego z 15 czerwca 2010 r., II CSK 2/10).

Norma wynikająca z art. 554 k.c. ma charakter bezwzględnie wiążący, co przejawia się w tym, że ma zastosowanie w stosunkach między zbywcą i nabywcą przedsiębiorstwa, a także wierzycielami tego przedsiębiorstwa, niezależnie od istnienia w tym zakresie porozumień między zbywcą a nabywcą. Oznacza to, że treść takiego ewentualnego porozumienia może wywoływać jedynie skutki wewnętrzne. Stanowi to przejaw wspomnianej powyżej funkcji gwarancyjnej przepisu.

Źródło: <http://www.rp.pl/Firma/304209993-Wniesienie-przedsiębiorstwa-jako-aportu-do-spolki-z-oo.html>